

ملا فضل الدين

۲۹ اوچۇسجى ايل مۇللا ناسرەددين نۇمبىرى ۱۲ قىسىم ۲۹

رد تىتر

حَرَمٌ شَيْبَتِي عَلَى النَّارِ

يعنى ساقالى اود دان ساخلا . (رەبب آيەندۇ دەغاسى و اعمالى)

Литог. С. БЫКОВА

ابونا قیمتی

قافزاده و روسیهده:
 ۱۲ آلفی (۵۲ نسخه) - ۵ منات
 ۹ آلفی (۳۹ نسخه) - ۴ منات
 ۶ آلفی (۲۶ نسخه) - ۳ منات
 ۳ آلفی (۱۳ نسخه) - ۱ منات ۶۰ قک
 اجنبی ۱۰۰ لکتور ۱۲ آلفی ۶ منات، ۶ آلفی ۳ منات
 نسخہسی - اداره مزده ۱۰ قک، اوزک شہر لردہ - ۱۲ قک

مجموعہ ننگ آدریسی:

تفلیس، ملا نصرالدین اداره سی

Г. Т ФИЛИСЪ
 РЕДАКЦИЯ ЖУРНАЛА

“Молла Насреддин”

آچیق تورک دبلندہ یازلمیان مکتوب و مقالہ قبول اولونہاز. آدریس دہ کیشمک حتی ۳ دانہ بدی قک نلک مارقادر

۵ جمادی الاخرہ ۱۳۲۶

هر هفته نشر اولونور

۲۱ ایول ۱۹۰۸

گاہ بودومی، گاہ دیزی الیور
 گاہ چنہمی، گاہ یوزیمی الیور
 بر پارا سوزده دیور اہمال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی
 اہفا: قرداش اوغلی.

ادیات

آی نہنہ بر قرمزی ساققال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

زهدلی تقوالی دیلی شکرلی
 سورمہلی گوزلی دوداقی ذکرلی
 عقلی کفایتلی درین فکرلی
 قلبی مجبتلی خوش احوال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

ملا ادالی، صوفی کردارلی
 مرثیہ خان فانی، مرید عارلی
 حاجی عملی، مشہدی کارلی
 نطقی حقیقتلی، سوزی فال کشی
 آغزی دعالی، قوجا باقتال کشی

بر کشیدر کہ نہ چغر نہ باقر
 گرمہدہ یونگل، دانشقدہ آغر
 سیر صفتندن ایلہ ییل نور یاغر
 گورمہشم بر بوگا تمثال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

تا منی گورجک اولور اوغلان کمی
 گاہ منی آغوشہ باسرجان کمی
 قول اوزادیر، گرنشیر اصلان کمی
 گاہ دورور باخماغا مال مال کمی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

سویلیور آخ! آخ! آنہ گوزل چاغ ایدی
 اونده کہ رحمتک آناک ساغ ایدی
 اشبو دکاندہ بگا اورتاغ ایدی
 گوندہ ساتیردی قدر مال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

ایمدی سنکدر بو دکان سربسر
 گل، گیدہ، اوتور، دور، بی، ایچ اول یختہور
 غم یمہ دولدور جیگا خوشگیر
 آغرگی آسون قوجا باقتال کشی
 رستم دستانہ دونن زال کشی

بر ییلہ یاخشی کشی: اولماز نہنہ
 گوندہ ویریر لیلی کشمش منہ
 سویلیور اوغلوام سابا تیز گل گنہ
 قویما غمگدن اولا پامال کشی
 آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

گاہ باشیمی گاہ گوزیمی الیور

لعا

بر سوز ایشتمشم، اما اینانرام .
 غازیہلر یازیرلار کہ تفلیسده اولان
 ایرانی لار بورادان اسلام بولا تیلفراف ایلہ سلطان
 عبدالحمیدہ دعاء گوندرویلر .
 بولی من ایشنجک چوخ آعجب ایلہدیم
 و سببہدہ بودر :

اولا، هر نہ قدر فکر ایلہدیم، هیچ
 خیالہ گلہدی کہ سلطان نہ بر یاخشی ایش
 گورہ یلہر کہ دعایہ لایق اولسون. غازیہ-
 لریدہ بری برینہ ووردوم، هیچ بر یردہ
 سلطان طرفندن برخیر ایش باش ویردیگی
 گورمہدیم .

ثانیاً، ایرانی لر طرفندن دعانک گو-
 ندر یلمہسی ہمچین عقلہ گلن ایشہ اوخشا
 میردی، جوانک بو ساعت گنہ سلطانک
 قوشونلاری، گوردلری و قولدور دستلری
 ایرانک بر گوشہ سین سوکوب کندلری دا-
 غنہ اقدہدر .

آخری بر ایرانی رقیقہ راست گلوب

سورشیدیم : دوغری درمی که سز سلطانه دعا گوندروبسگر ؟

- بلی، دوغری در .

- نه بهانه ایله گوندروبسگر ؟

- اوندان اورتیکه سلطان طرفندن قانون اساسی اعلان اولنوب .

من قورخورام که تقلیس ایرانی لاری کبی بر پاره اوزگه آدهلارده ایشک اصلندن خیزدار اولوب سہوا گوتوروب سلطانه بو اوزولقلده یولی تلغراف گوندەرلر، و بوسبدن اوزومی بورجلی یلیرم که احوالاتک اصل حقیقتینی اوخوجی لاریمه خیر ویرم .

قانون اساسینی ایول آیی نك اونومجی گونی سالونقده کنج تورکلر اعلان ایلیوبلر، نه انکی سلطان عبدالحمید . بوخبر سلطانه چانندن سوکرا بو طرفندنه خیر گلوب که قوشونک اوجومجی اوردو- سی گلبر اسلامبولی داغیتسون و سلطانی اسیر ایسون . آیک اون برنده سلطانده «خالا خطرک قلاسون» بایندن جماعتی آداماق و قوشونک باشی نك آلتیه یاستیق قویماق قصدی ایله گویا که بلی قانون اساسی اعلانی ایلیوب . اما بونی یلمبوب که دالسدن آتلان داش توپودا دگر .

بونی یلمبوب که تقلیس ایرانی لارندن سوایی هیچ کسی توولیا یلممز .

عثمانی ده قانون اساسی نك ماجراسی یلهدر .

اما بر شیہ من چوخ تأسف ایدریم . آخ یازیق لار، بی چارملر، باشی داشی لار، بختی قارلر منبازیم گلبر هان مات وکیل- لرنک بالاجا اوشاخلارینه که آتالاری جمع اولاجاقلار اسلام بوله ملت مجلسینه و اوشا خلاری ده گوزلیه جکلر که بر آی دن سورا بر ایلدن سوا آتالاریمز قایدوب گلبر و بزه قیلمکلی قیریزی فمس گتورور .

دوغردان، عثمانلی نك اولجی ملت مجلسی نك وکیللرینه چوخ یازیم گلبر، اوندن اوتری که گوز گوردیگیندن قورخار ، والله اوز

گوزوم ن گورتم، اوز باشه گلوب . ایله هر یانده که ملت مجلسی ایشتمم - آخری قده یله گورتم .

هله یلمیرم که ایرانی لار سلطان دان نه ایستورلر ؟

« ملا نصرالدین »

نصاب

ترکی و فارسی

ایکه داری از رهی کار مسلمانان گذر

خوب باشد گر کنی بر حال ایشان یک نظر .

فاعلات فاعلات فاعلات فاعلات

بورمل بحرین اوخو وارسه مر اقیقک ایبشر .

نقل ایدریم بر برسگامن سنده تا کوش ایتگن

تا که از احوال ما بیچاره گان شو باخبر .

اینکه می بینی که انسانی در ظاهر ولی

باطناً جز اسم انسانی نه یابی یک اثر .

چونکه بز بساده قلب انسانلاریز گر بر نقر

سویله سه قاتق قرا در دینمه ریز یز کل به سره .

فی المثل : ملا، وبک، خان، ملکدار، الدار

هر یکی گوید منم صاحب به این اقوام خره .

ملا، یاغی، یک زهلی، اسلامه طاعفی ملکدار .

بونلاره طعمه یارانش ملت بی باو سر .

چون اطاعت بر بزرگان واجب است از آنجهت

گشته ایم از بهر ایشان همچو گاوان باربر .

مالداران : یعنی قاروان عصر حالیه

غصب کرده حق مظلوم فقیر رنجبر .

خان - یعنی بر طاقم دیسیرلرین صاحب لری

عسکبوت آساجین سورماقلقه تشنه جگر

کان قدر ماخو دیگر داب جهالت اندریم

دزک این گرگان نو دوز را نداریم هنر

آن یکی عالم نمائی خواست بر منبر نشست

گفت این نو مسلمان گویند اسلام مگر !

ایجماعت، تازه اسلام آدلانا نلر جمله سی

دینی ویر مشلر فثایه قانمیرورلر خیر شره .

بر دهان این چنین ناطق همه دوزیم چشم

هه : بلی گویان همه با عقل نازک گوش کره .

بر دین بوخدر که حمد الله دادوش چوق

زوزمه

چونکه عرفانه بختالله ایدور سوز طعنه لر !

خیر لیر می گوزلر یک انوار عرفاندن دادوش ؟

شکر لله بار لایوب انوار حریت چو زر .

(مشهدی سیزیم قلی)

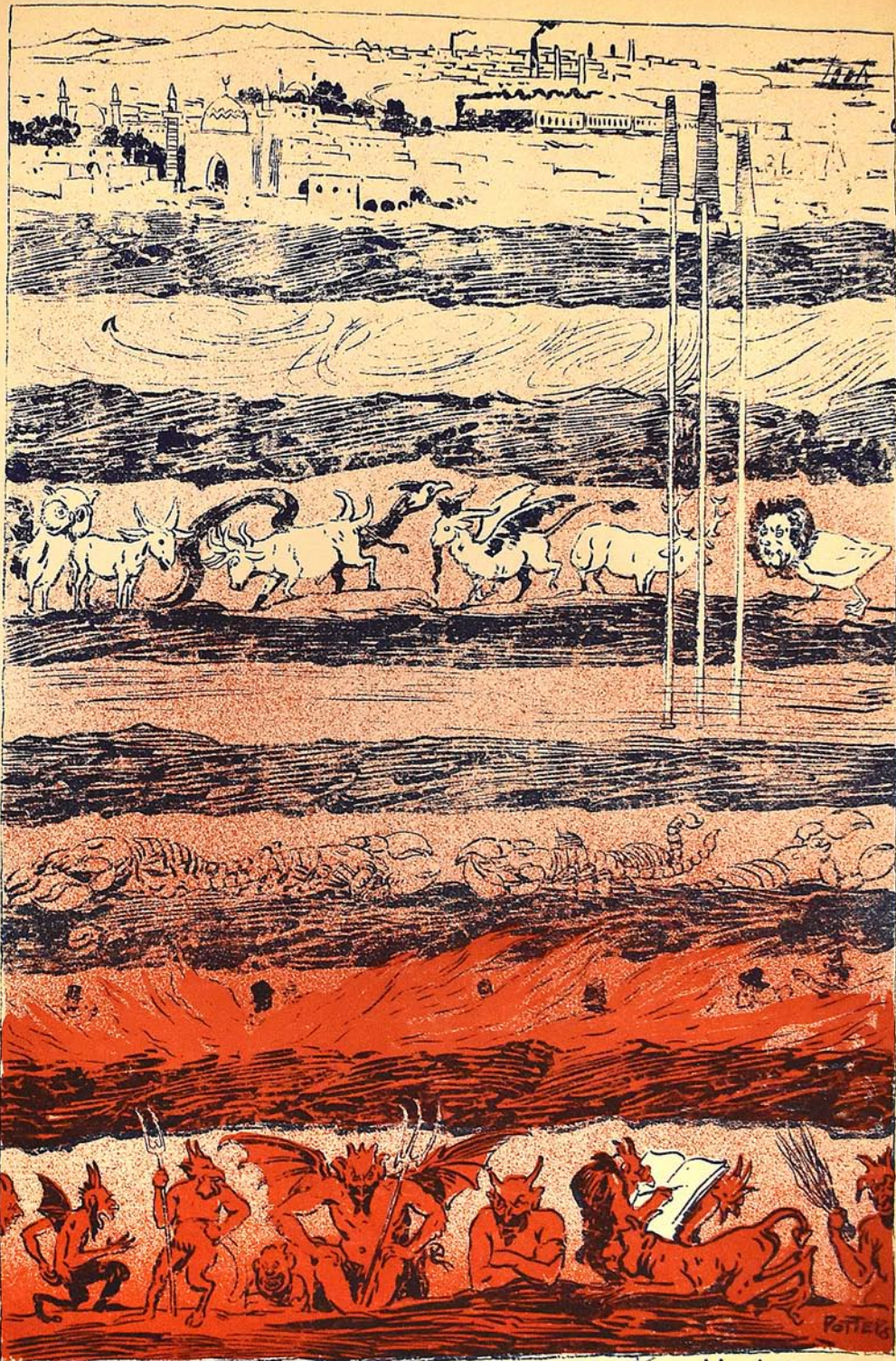
قققاز خبیر لری

زنگه زور . اوردوباددن خبر ویریرلر که بو گبجن گونارده زنگه زور محالنه بر دسته عماله ملی چکرنگه دسته سی گیجیدی . بزده یازوب زنگه زور جماعته اعلان ایدریز که تاخللاری ال ایاق ایدوب تر اقبیله بیچشدر سونلار .

اوردوباد - اوردوباددن خبر ویریرلر که ایرانک بوشولو خلقی جهتنه حنا گیچمدیگنندن شهرده حنا بالمره تایلیمبور . شهر بیوک هیچاندهدر، کربلائی و مشهدیلر هر یرده جماعته حنا باره سنده نطق ایراد ایدوب سوز شلی سوزلر سویلیورلر . هر گاه بو یاخین - لرده حنا کیتمزسه شهر چوخ قورخولی اولاجقدر .

نخجواندن .

ملا عموا ! دونن همیشه کی قرار یله بازار - دن ایوه گلدیم قورشاغمدکی پتیری، حییم - ده کی اتی، قولنو غومده کی چورک و بر دستمال خیاری یره قویدیم دینجلمک ایچون دیواره دایاندم . گوردیم که آتام ایچسری

(۱)
سکن آدمیان

۲
سکن بادهای
مخالف

۳
سکن خلقانند که
کوشمهای ایشان
مانند کوشمهای گاوان
و تن ایشان مانند
کوسخندان

۴
معدن سنگت از
برگشته که او را
صفت کوبینه

۵
سکن کرده مانده
مانند اشتر

۶
جای دوزخیان

۷
جایگاه ابلیس
و لشکر آنلعون

ایران معارف نظارتنگ تقدیر و تخمیننه مظهر اولان (سراج القلوب) نام
اثر شهورگ یدنجی صیغه سنده طبقات الارضه دائره .

عثمانی لار : او در می قانون اساسی ! بن ایسته م' افندم ..

معلق اونی درك ايله مز ، اوچونمجي :
خوشبخت اولاروهانسی آلوره کیتسه زبان ايله
مز ، خیر گورهر ، دوردیمچی : هرکک
اننده بو آغاج اولسه ، اوکا شیطان یاخون
دورماز ، بشنجی : اولنده باغیشلاناجاق ویی
سؤال بېشته گیده جک ، اکر باور ایلمه سکر
من ضامن اولورام .
بادامچه آغاجی نك برخاصیتی ده وار که هرکس
بروزگه نك عورتینه تمشق بقورسه ، همان عورت
ارندن بوشانوب کلهر بادامچه آغاجی نك صاحبه

ایروان

ایروان غارداستوی دوماسنک مسلمان
عضورینه سایر مذهبه اولان عضور جادو
ايتشار، مثلا جادونک گوجنه مسلمان عضوری
بر دولتلو عضوه بند اولوب: همان عضو
جهانگ نغنه یا ضرینه هر نه دیسه سایر
عضورده قبول ایدور. و اوز آرلرینه آند
قسم ایدوبلر که هر وقت همان عضو ایاقه
قالخسه بزده قالخاق، دولتلو عضو بو گون

یاتی قاشیانداندا عضور یله حساب ایدوبلر
ایاقه قالحوب نطق ایراد ایده جک، اوساعنده
سایر مسلمان عضوریده سراسیمه ایاقه قالحوب
رلر، نه فایده صکره خجالت اولوب یره
اوتورورلر. بونه جهت شهرک بلایجی آبدملری
مصلحت گورورلر که تازه آجیلان کتابخانه
لردن عضورلرک هر بریسه بر (جامع دعوات)
کتابی آلوب ویرسونلر که اولره خارجیلرک

«شاه، فریادک اولوم ، ایله که جوموم
چشمه به ، جوخ یول گیتدیم ، بلکه یوز ایل
لیک یول گیتدیم و جوخ یولری گزیدیم و آخرده
گوردیم که سربازلارک ایکی سی ده بر فایده
ایلیشوب جان تسلیم ایدوبدرلر »
ناصرالدین شاه میتلری گورجک ال لرینی
دیزینه وورا وورا دیدی : « آخ، آخ ، منم بدبخت
سربازلاریم یقین که بی چاره لر چشمه نك
دیبنده سوزس لقدان جان ویروبار ، آخ ، آخ : »
درویش شاهه جواب ویردی که «خیر، شاهساق
اولسون ، سربازلار بوغولوبلار . »

آخرده شاه بر آز فکرلشنن سورا گوردی که
دوغراندانه سربازلار سویک ایچنده بوغولوبلار .
مابعدی وار ،
« مشهدی موزالان بک »

رده اولارلریان کبجه گوندوز کیفه مشغول
اولورسان .
بگفتا من گل ناچیز بودم ،
ولیکن مدتی با گل نشستم ،
یعنی جوان مگا جواب ویردی که اؤل من
دربندلی ایدیم ، اما بر اوقات گیدوب باکوده
آلیش ویریشه مشغول اولدیم .
کال حمشین برمن اثر کرد
وگرته من همان خاکم که هستم .
یعنی بر نجه مدت باکوده قالاندان سورا
باخوب گوردیم که من «علاجی» آدم اولمشام ،
«نوشون» که باکونک سویی نك خاصیتدن در ،
یا اینکه بلبله کندینک سید مدرسی نك دعا لرینک
تأیرندن در .

و گر نه من همان خاکم که هستم ،
یعنی من همان دربندلیم ، و ا اگر
ایناماسا گُر، آند ایچه یسه لرم آروات لاره
دعا یازماق ایله اوشاق دوغوزدیران داوود
عمونک مبارک جاننه ، والسلام .
مترجم «لاغلاغی»

بادامچه آغاج

هرکک اننده بادامچه آغاجی گوردک ،
ییل که شیخ رضانک مریدلرندن در .
اوزلری ده ییله فرمایش ایدیر لر که هر کسک
بادامچه اغاجی اولسه ، نچه علامت اوندان ظاهر
اولار : اولار : مفلس اولماز ، ایکمچی :
غافل اولومدن خاطر جمع اولار ، یعنی اجل

وار. ایندی خراسانده بر قسم آثار وار که
همان دریا آتی نك دولیندن در. مرحوم ناصر-
الدین شاه طهرانه گلنده تشریف گوردی بو
چشمه نك تماشا سنه و بو یوردی که بر آدم
گیرسین بو چشمه نك ایچندن بر خبر
گتورسون .»

ایککی نفر سرباز سویونوب جومدی لار
چشمه به ، برگون کیچدی، خبر گلمدی. بر
درویش حضوره چخوب عرض ایله دی که
«شاه ساق اولسون ، بنده به اذن ویرگُر، گیدوب
سربازلاردان بر خبر گتوروم»
شاه اذن ویردی. درویش سویونوب دوشدی
چشمه به و برگوندن سورا برده گوردیلر که
سر بازلارک میت لرینی درویش چشمه دن
کناره چیخارتدی وشاهه عرض ایله دی:

ایودن اننده خاک انداز توسقی له توسقی له
کبیر، گلوب دهلیزه یتشدی سورشدم
آتا او ندره؟ جواب ویردی که بالا اوزرلیک
در قوی باشکا دولاندریم یله که بازاردان
کبیر سن دشمنلر گوز وورارلار قوی گوز
لری اوددا یاسون. ایله خاک اندازی فر-
لاداندا بر دن خاک انداز چونوب باشیمه
توکولدی، من ایغه قالخانا کیمی اوستی باشیم
یاندی. ایندی نیچه گوندرکه ناخوش یاتیرام
و هر دن بر برک دیسکیم . جناب ملا
عمو توقع ایدیرم که مگا بر باخوب و
بر دعا یازوب گوندره سگر سزدن جوخ
راضی اولارام .

نخجوان - ایکی گون بوندان ایرلی
ناخجوانک یاخونلقنده اولان لوله نین وسپین
چولمک فابیرقاسینک فعله لری زاباستووفا
ایدوبلر. تفصیلی گلن هفته یازاریق .
«کابلاسقال»

سعدی

کل خوشبوی درختم روزی،
رسید از دست محبوی ، دستم ،

یعنی بر گون بر دربندلی جوانه راست گلوب ،
بدو گفتم که مشکی یا عیبری که از بوی
دلایز تو مستم ، یعنی اوندان سورشدم که
ای منم عزیزم ، مگا بر دوغر یستی دی گو
روم ، نه ایچون ایرمنی اوشاقلارینی آپاروب باغلا

فلیه تون

موزالان بک

سیا حتما مسی

(کیچن نومردن مابعد)

مشهد مقدسه 20-25 ویرست قالیردی .
مصاحبیم جناب فورغونچی کنه البنی اوزادوب
یولدان بر جوخ کنارده بر آغاجلق نشان
ویردی و باشلادی بو جور صحبتی :
« او آغاجلقی گورورسگُر؟ اوراده بر چشمه
وار، آدینه چشمه کلاس دیرلر . اوچشمه نك
دییی یوخدر وچشمه نك ایچنده دریا آتی

جادوسی تأثیر ایمنون

الله بو طور مسلمانلری بزم ایچمزدن اسکیک ایلمسون
امضا (بومب)

جواب

سلانده معلم جنابلرینه :

یازدیقک دورت صحیفه مکتوبی چاپ ایله سهک، دخی بزم اوزیمزه نوبت قالماز ، حال بو که بزم اوزوموزک یازماقه سوزومز چوخدر .

سلان بر بالاجا یردر: سلاندا ن دورت صحیفه یازماقه اختیار بزم چوخدر: سلاندا ن آنجاق هر نومرده برجه سطر یازا بیله ربک: مثلا، جوانلار اوشلاخلاری توتوب چیغیردا چیغیردا قبرستان دهرسه چکرلر ، یاینکه حاجیلار قازاق عورتلری کوچه ده گورنده دیورلر «آخ قادن منه گلسون» یا اینکه قصابلار آز قالوبلار که مسجد حیاطینی ساللاخ خانه قایرسونلر، یاینکه سلانده هر کس بازرده ایله لوله گین آلر، اوساعت شالو ارینگ باغیدان توتوب قاجبر مسجد حیاطنه، (ایروان و نخجوان یادیمه دوشدی)، سلاندا ن بو دخی بسدی .

— یوخسا دوروب سن یازدیقک دورت صحیفه نی بازساق دخی نلکرانه بر قالماز، اما انصاف دگل لشکراندا ن یازماق که لندراند هر بر ملا که وفات ایله دی ، اونک قبری زیارتگاه اولور ، نیجه که بو یاوق وقتلرده اولن بر گوبک یازان ملانک قبرنک اوستنه عورتلر هر جمه آخشی دسه دسه گلوب شمع یاندریلار، بردن نه طور اولدی قبرستانک قوری اونی اود توتوب یاندى، و کنده سس دوشدی که قبرستانده معجز اولوب ، وبازار اهلی قبرستانه بوگوروب گوردیلر که آغانک قبر اهلینه آجینی توتوب .

اگر دورت صحیفه سلاندا ن یازساق ، مثلا ناخجوانه یر قالماز، اما انصاف دن

اوزاق در یازماق که قرائت خانه به او قدر آدام جمع اولور که ایکنه سالماغه بر اول- مور . «حجر راما»

معجون

بو گورلده تازه اختراع ایئدیگیم معجون نسخسی - یاقوت رمانی لب، مروارید ناسفته، دو مقال سه دودانه نافه مشک کریبان، عنبر بوی پیراهن چند مقال. بقدر احتیاج ماه و پروین خال غنچه گل دهان چند دانه عدد

لسان العضا قبر تکام فازینه پیغام باره آقندر که خورور آید سنبل الطیب زلف، بادام چشم، امه گرشمه، دو یاسه تا آنچه بنظر رسد بقدر حاجت صندل غمزه، عمقمری قنقل، بنفشه خطه، آقندر که بکار آید آقندر که در انگرت آنچه سرزند تخم و شتام، شر نیچین

قدری که شربت مهر راتخ نسازد، بحدی که در انزند ماهی مقنقوران، ربین سفید ساعد روغن بلسان دو عدد نیم دو شاخه چند قطره عرق بآگوش ورق قره صفحه سینه چند قطره یک آب طلای دست افشار سرین آنچه بدست آید

بونلاری قاتوب قاریشدیروب قانادوب بال ایله قاب ایچنده قاریشدیروسون و یسون آرتق درجهده قوت آسار و هر دردهده دوا در گن هفته بسو دوانسک بازه سنده نخجوان، اوردوباد و داناباش کندهنگ حکیم لری طرفندن گلن محکم نامه لری چاپ ایوب مشتریله گوستره جگیز.

«طیب حاذق»

عمله کلور ، واوزیده یاخشی شیرین یوشاق یرشی در ، اوقدر لذتی در که آدام یشدن سورا بردن یاندان چیخبر که یاغک، بالک پولی هله و یریلیمو، آدامک یاندان ایله برک چیخبر که کیچن ایلی حاوادن اوتری آلبان یاغک بالک پولی هله ایندی به کیمی ویریلیمو بیدر ، چونکه رغایب حلواسی چوخ شیرین اور، « حلوا قاپان »

پوچمتا قوطی سی

نخوده نور محمد افسدی دن اداره مزه چوخ شکایت لری گلیر . خصوصی مخبریمز بو شکایت لری تصدیق ایله میونجه بز چاپ ایله بیلمیه جیکیک . در بنده ع.ع. جنابلرینه: شاگرد اولماق گری بیلسیدیک، مجموعه تری کمز دیک. مدیر و باش محرر: جلیل محمد قلی زاده.

اعلان

ایشقولا لاردا، مکتبلرده و کفنده تعلیم ایتمک ایچون، باکو معلملرینده آلتنی قری تورک دیلینده «ایکینجی ایل» آدلی منظم بیر قرائت کتابی ترتیب ایلدیلر. بو کتاب قلیسده «غیرت» مطبعه سینده چاپ اولوب، ایول آیینک ایگیری سینده حاضر اولاجاق. و سعتی و بویوک (۱۲۰ صحیفه قدر) اولدیغیدان، ۲ نجی و ۳ نجی شمه لره بارار. (کنایک ترتیبی: یوروا اصولینه موافق ۱۱۳ حکایه و منظومه؛ ۵۰ به قدر شکل که بولاردان بعضی سی قاقاز مسلمانلارینک معیشیدن گونورولوبدر؛ املا و انشائی اوگره تمک ایچون ۵۰ به قدر یازی درس لری؛ کنایک آخربنده ۵۴ یوزه قدر چین سوزلریک لغتی؛ و بیر چوخ اصول تدریسه دایر مشه لری) قیمتی ۴۵ قیکدر. معلملر و کتاب ساتانلارا تفاوت قویولاجاق؛ ایبدیلیکه هر یر سفارشی « ملانصرالدین» اداره سینه گوندرملی سفارشی نالوز قاعده سینده گوندرمک ممکندر.

رغایب حاواسی

مسلمان آراسندا رجب آدک جمعه اخشامی- لاری حلوا بترمک اک لازم ایشار که بریسی در. سوز یوق بو حلواده یاغدان بالدان اوندان قلیسده غیرت مطبعه سینده چاپ اولوندی

رو تیر

جیبریمه بر تپک یوخدر 'الله! سن نی دوست لریمک یاننده خجالت ایلمه